

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

№2(2)
2026

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

*Elektron nashr. 454 sahifa,
2-fevral, 2026-yil.*

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapirjanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Wookyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis instituti dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Doniyorov S. M. – "Yangi O'zbekiston" va "Pravda Vostoka" gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari nomzodi (PhD)
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G'. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Woosyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the Editorial Board of the newspapers "Yangi Uzbekiston" and "Pravda Vostoka", Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Candidate of Philological Sciences (PhD)

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan **№C-5669363** reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Kasbiy mahorat va tajribalarni rivojlantirishning mazmuni, shakl va usullari	22
<i>Yo'ldasheva Feruzaxon Shavkatbekovna</i>	
O'zbek tili darslarida 5E modelini qo'llash orqali ta'lim sifatini oshirish: Chimboy tumani 36-sonli ixtisoslashtirilgan maktab misolida	26
<i>Kojamuratova Ulbosin Punkitbaevna</i>	
Shaxs ijtimoiy faolligi: tushuncha va tahlil.....	29
<i>Baxriyeva Nargiza Axmadovna</i>	
Fiziognomika va psixologik yondashuvlar asosida portret qalamtasviri ta'limini takomillashtirish.....	33
<i>Babadjanov Axmadjan Xudayberdiyevich</i>	
Bo'lajak tasviriy san'at o'qituvchilarining kasbiy kompetensiyalarini pedagogik texnologiyalar asosida rivojlantirish	37
<i>Nusharov Bobir Bolbekovich</i>	
Личностные характеристики как ассимиляция системы отношений младших школьников и предмет воспитательного воздействия учителя	41
<i>Олимова Азиза Кахрамоновна</i>	
"Vitagen ta'lim texnologiyalari" asosida bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarini o'quvchilarda perseptiv qobiliyatni rivojlantirishga o'rgatishning didaktik imkoniyatlari	47
<i>Tursunboyeva Kamola Ilxomjon qizi</i>	
Ekologik ta'lim va tarbiya asosida talabalarda ekoturistik madaniyatni rivojlantirishning pedagogik-metodik asoslari.....	50
<i>Kamolov Baxtiyor Xasanboyevich</i>	
Individual ta'lim trayektoriyasi: maktabgacha yoshdagi bolalarda ekspressiv nutq buzilishlarining o'ziga xos xususiyatlari	54
<i>Fayziyeva Nozima Oybek qizi</i>	
Boshlang'ich sinf matematika darslarida mantiqiy masalalardan foydalanish samaradorligi	59
<i>Ibragimova Nozima Ulug'bekovna, Pardayeva Hosila Quدراتulla qizi</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarning ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishda tarbiyachining kreativ roli	64
<i>Botirova Lobar Kamolovna</i>	
O'quvchilarda mantiqiy fikrlashni rivojlantirish.....	69
<i>Kaipova Tazagul, Kaipova Elmira</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarini zamonaviy kasb-hunarlariga qiziqitirishda integrativ usullardan foydalanish	73
<i>Ergasheva Nigora Erkinovna</i>	
Proposals for the Development of Education in Teaching Musical-Historical and Theoretical Subjects	76
<i>Sobirova Gulkhayo Aktamjonovna</i>	
Raqamli ta'lim sharoitida talabalarda mediakompetentlikni rivojlantirishning nazariy asoslari.....	81
<i>Rustemov Abseit Trijan o'g'li</i>	
Hamkorlik ko'nikmalarini takomillashtirishga oid tajriba-sinov ishlarini tashkil etish mazmuni	85
<i>Baxramova O'ramol Uralovna</i>	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining matn ustida ishlash orqali o'quvchilarning nutqiy kompetensiyalarini rivojlantirishda nazariy asoslanish mohiyati.....	88
<i>Boxodirova Muxlisa Xoljigitovna</i>	
Zoologiya fanini o'qitish jarayonida talabalarining ilmiy-tadqiqot faolligini rivojlantirish mexanizmlari	92
<i>Dushekeeva Nasiba Rustembaevna, Arepbaev Islambek Muratbaevich</i>	
Ingliz tilini o'rganishda zamonaviy texnologiyalarning roli	96
<i>Ergasheva Mehriyona</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlari tarbiyalanuvchilarining tasviriy ko'nikmalarini shakllantirishning nazariy asoslari	100
<i>Jummayeva Sayyora Shokir qizi</i>	

The Role of Digital Technologies and Virtual Reality in Modern English Teaching Methodologies	104
Seilkhanova Rita Nurniyazovna, Kalbaeva Mexriban Elbrus qizi	
Sog'lom separatsiya orqali yoshlar sog'lig'ini mustahkamlash: tibbiy-psixologik yondashuvning empirik tahlili	109
Mavlyanova Surayo Sultanaliyevna	
Badiiy-tarixiy meros asosida pedagog shaxsini tarbiyalash: nazariya va amaliyot uyg'unligi	112
Qodirova Mavluda Maxodir qizi	
Gamified Programming Platforms: Analysis and Recommendations	116
Ra'nokhon Ne'matjon kizi Rakhimova	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida giperaktiv bolalar bilan ishlashning ilmiy-nazariy asoslari	123
Raimqulova Sojida Abdusaid qizi	
Qandli diabet bilan og'riqan bemorlarga pedagogik yordam ko'rsatish tizimi.....	126
Shermatova Yakut Sabirovna	
O'smirlar o'rtasida kiberbulling	129
Tashbekova Aziza Mirsuxbatovna	
Uzoq muddatli davolanishga muhtoj bolalar uchun tyutorlik yordamini tashkil etish	132
Tolipova Pokiza Xasan qizi, Isamuxamedova Dildora Raxmatilayevna	
Zamonaviy maktablarda xavfsizlik madaniyatining roli.....	135
Turdiyeva Zilola Jalilovna	
Global akademik reyting va raqobat muhitida xalqaro olimpiadalarning o'rni	138
Xalikova Umida Mirovna	
Tarbiyachining bolalarni tasviriy faoliyatga o'rgatish jarayonidagi o'rni	143
Xasanova Shaxnoza To'xtasinovna, Rahimova Umida Abdurasul qizi	
Biologiya darslarida TIMSS topshiriqlarini integratsiyalash.....	148
Zayniyev Suxrobjon Islombek o'g'li, Komiljonova Muslima Shuxrat qizi	
О трансверсальных компетенции воспитателя дошкольного образования.....	153
Садыкова Шоиста Акбаровна, Назарматова Дилшода Умаралиевна	
Talaba-yoshlarni mustaqil oilaviy hayotga tayyorlashning pedagogik-psixologik xususiyatlari	156
Kushakova Gulnora Egamkulovna	
Yosh oilalarda ajralishlarni bartaraf etishning pedagogik mexanizmlarini aksiologik yondashuv asosida takomillashtirish	160
Normurodova Gulnora Ikromovna	
Maktabgacha ta'lim tarbiyachilarining innovatsion faoliyatini rivojlantirish mexanizmlari	164
Mamadaliyeva Dildora Alisher qizi	
Psixologik zo'ravonlikning o'smirlarda destruktiv xulq shakllanishiga ta'siri	168
Jurakulova Dildora Ziyadullayevna	
Maktab maslahatchilarining boshqaruv kompetensiyalarini rivojlantirish texnologiyalari	172
Kazakova Saxiba Abdurayimovna	
Kichik maktab yoshi o'quvchilarida ongli intizomni tarbiyalashning samarali usullari.....	178
Ziyayev Adxamjon	
Lingvokulturologiyada konsept tushunchasining nazariy talqini	182
Jo'rayeva Nozima Nozim qizi	
Sport takomillashuvi bosqichida voleybolchilarning sakrash qobiliyatini rivojlantirish texnologiyasi	185
Shaimardanov Sherbek Abdurashid o'g'li	
Eshitishida nuqsoni bo'lgan bolalarda nutq rivojlanishining pedagogik-psixologik xususiyatlari	189
Teshaboyeva Feruza Raximovna	
Maktabgacha yoshdagi bolalar psixologiyasiga oilaning katta avlodi va ularning ta'siri.....	192
Ashirova Sojida Baxromovna	
Bo'lajak tasviriy san'at o'qituvchilarining kasbiy-metodik tayyorgarligini differensial yondashuv asosida o'qitishning tarixiy pedagogik ildizlari	196
Bekmuratova Shoxida Ne'matjonovna	

Talabalarda yozuv kompetensiyasini rivojlantirish metodikasini takomillashtirish	200
Jabborova Salomat Abdijalilovna	
Integrativ o'qitish asosida bo'lajak logopedlarning kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirish mazmuni.....	204
Maxmudova Madinaxon Sobirxonovna	
6-7 yoshli bolalarda mehnatsevarlik xislatlarini shakllantirishda xalq og'zaki ijodidan foydalanish	208
Kasimova Dilrabo Baxadirovna, Omonxonova Muzayamxon Sarvar qizi	
Bo'lajak surdopedagoglarni koxlear implantli bolalar bilan ishlashga tayyorlashda amaliy mashg'ulotlarni tashkil etish texnologiyasi	213
Raximova Xurshidaxon Sadikovna	
Yevropa muhandislik ta'limi tajribasi asosida texnika yo'nalishlari talabalarida texnik kompetentlikni rivojlantirishning pedagogik mexanizmlari	217
Xalikova Nargiza Abduvaliyevna	
Tilning obrazli kuchi: perifrazalar turlari va xususiyatlari	221
Yuldasheva Dilnoza Bekmurodovna	
Inklyuziv ta'lim sharoitida boshlang'ich sinf o'quvchilari bilan ishlashning pedagogik va psixologik xususiyatlari.....	224
Zayirkulova Nozima Ilyas qizi	
Mentorlik faoliyatida bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining kasbiy kompetensiyasini rivojlantirish	229
Zikriyayev Zokir Mamirovich	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida mustaqil fikrlashni rivojlantirish.....	232
Xadicha Muxammadiyeva Karomatovna, Sunnatullayeva Amina	
Professional kompetentlik va uning shaxs psixologik xususiyatlari bilan o'zaro bog'liqligi	235
Artikova Nodira Shavkat qizi	
Talaba qizlarni jismoniy faolligini rivojlantirish tasnifi va ularni orgatish metodikasi.....	240
Otasheva Oysanamxon Hamidulla qizi	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda shaxslararo munosabatlar o'rtasidagi bog'liqlik	245
Bekchanova Kuvanch Roximovna	
Voleybolchilarni tayyorlashda differensial vositalaridan foydalanishning zarurligini, ularning o'yin amplusini hisobga olgan holda aniqlash usullari	249
Kambarov Kozimjon Ibragimovich	
2-toifa diabet bilan bog'liq stressga qarshi kurashish strategiyalari va psixologik holatlar	254
Sadikova Umida Botirovna	
Boshlang'ich ta'limda vizual va multimediyaviy texnologiyalarning pedagogik-psixologik ahamiyati	258
Raximova Faridabonu Alisher qizi	
Boshlang'ich sinf ona tili darslarida VARK modeli asosida multimodal o'qitishni tashkil etish (OAK talablariga mos maqola).....	261
Raximova Mushtariy Alisher qizi	
Raqamli ta'lim muhitida veb-texnologiyalar asosidagi platformalarning dasturiy ta'minotini ishlab chiqish va optimallashtirish	264
Zoxidov Jahongir Botirxonovich	
Eshitishda nuqsoni bo'lgan koxlear implantli bolalar og'zaki nutqini umumta'lim jarayonida ona tili darslarida rivojlantirish metodikasi.....	272
Isoqjonova Dilfuzaxon Muxtorjon qizi	
Bo'lajak surdopedagoglarni mustaqil ta'lim jarayonida kasbiy malakani shakllantirishning samarali metodlari	276
Teshabayeva Oyguil Fazliddinovna	
Yetuklik yoshidagi ayollarda hayotdan qoniqish darajasiga o'ziga ishonch va o'z-o'zini qadrlashning ta'siri	280
M. R. Sultonova	
Shifoxonalarda tashkil etilgan maktablarda bemor o'quvchilar bilan faoliyat olib boruvchi pedagoglarga qo'yiladigan talablar	284
Umarova Saboxon Minavvarovna, Abdusattorova Gulxumor	

Chet til ta'limida mustaqil ishni tashkil etish masalalariga doir	287
Erkayev Elmirza Temirovich	
10–11 yoshli futbolchilarda tezkorlik sifatini rivojlantirish metodikasi.....	294
Ishmuratov Hasanboy Karimjonovich	
Jismoniy tarbiya darslarida boshlang'ich sinf o'quvchilarining samaradorligini oshirish usullari	298
Yaqubov Arslon Maxmudovich	
Mahmudxo'ja Behbudiy faoliyati va uning o'rganilishi	301
Dinora Eshboyeva Alisher qizi	
Bo'lajak o'qituvchilarda axloqiy kompetensiyalarni kasbiy faoliyatida qo'llay olish. Axloqning kelib chiqishi va asoslanish masalasini nazariy tahlil qilish	306
Shaxayev Bauirjan Seytgalievich	
Maktabgacha ta'limda STEAM ta'lim texnologiyalarini qo'llashda raqamli ta'lim texnologiyalaridan foydalanish	310
Ahmedova Zuhraxon Mamurovna	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida bolalarda elementar matematik tasavvurlarni shakllantirishning dolzarbligi va zaruriyati	314
Mirzabayeva Zebo Umarovna	
Elektrolitlarda elektr toki mavzusini o'qitishda noto'g'ri tasavvurlar va ularni bartaraf etish metodikasi	317
Xoliqov Qurbonboy To'ychiyevich	
Mediata'lim asosida bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining milliy tarbiya faoliyatini takomillashtirish .	323
Ibodullaeva Dildora Shukrulla qizi	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida inklyuziv ta'limga jalb etilgan imkoniyati cheklangan bolalar bilan ishlashda montessori metodikasining uyg'unligi	327
Ismatova Shodiya Ne'matilla qizi, Xaydarova Shaxlo Narzullayevna	
XIV asr oxiri va XV asr boshlari turkiy tillar taraqqiyotini o'rganishda "Kitob ul-Bulg'at" asarining lingvistik tadqiqi	332
Tursunaliyeva Muslimabonu Abduvosit qizi	
Informatika ta'limida interfaol o'quv majmualari asosida o'yinli texnologiyalarni qo'llash orqali o'quvchilarning bilim va kompetensiyalarini rivojlantirish.....	336
Nabiyev Feruz Abdumannonovich	
STEAM loyihalari asosida maktab o'quvchilarida tadbirkorlik ko'nikmalarini shakllantirish.....	341
Choriyor Maxmatraimov Eshmatovich	
Psixolog talabalarda tolerantlik va madaniyatlararo kompetensiyalarni shakllantirish	345
Akbaraliyeva Asilaxon Tojiddinovna	
Raqamli ta'lim muhitining pedagogik salohiyati asosida o'quvchilarning kreativ qobiliyatlarini rivojlantirish (texnologiya fanini o'qitish misolida).....	348
Kulboyeva Dilnoza Abdug'ofurovna	
O'zbek tili – faxrim, g'ururim	351
H. Shukurova, M.Jumanazarova	
Zamonaviy dars – pedagogik ijodkorlikning asosiy maydoni.....	355
M. Kuzibayeva	
Talabalarni ta'lim jarayonida sun'iy intellekt elementlaridan foydalanishga tayyorlash metodikasini takomillashtirish.....	358
Mastonov Jahongir Mamatqul o'g'li	
Raqamli maktabda yashil o'quv dasturi: kengaytirilgan va virtual reallik texnologiyalari bilan integratsiyaning pedagogik modeli.....	362
Maxmudov Abdiqodir Yusupovich	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida kasbiy faoliyat jarayonida pedagogik empatiyani shakllantirish pedagogik muammo sifatida	367
Orinbaeva Jarqinay Djuginis qizi	
Gamified Programming Platforms: Analysis and Recommendations	371
Ra'nokhon Ne'matjon kizi Rakhimova	

Bo'lajak o'qituvchilarning raqamli kompetentligini rivojlantirishda nazariya va amaliyot integratsiyasi muammolari	377
Sh. A. Xujakulov, T. B. Kadirov	
Uzoq muddat davolanayotgan bolalarning matematik savodxonligini oshirishda fanlararo bog'lanishning roli.....	383
Tursunova Dildora Ziyadullayevna, Ochilov Orazbek Qosim o'g'li	
Sayyid Burhoniddin Muhaqqiq Termiziyning "Maorif" asarida bilish etikasi va ma'naviy-axloqiy tarbiya	387
Tursunova Nilufar Samiyevna	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining og'zaki nutqini rivojlantirishning psixologik xususiyatlari	393
Tursunova Saidra Isakovna	
Yosh avlodni tarbiyalashda hamkorlik tarbiya texnologiyasining o'rni	396
Pirlijeva Gulmira Botir qizi	
Integrativ raqamli-didaktik yondashuv asosida interfaol o'quv majmuallardan foydalanish muammolari va rivojlanish istiqbollari.....	400
Nabiyev Feruz Abdumannonovich, Mamanazarov Baxrom Jumonovich	
Eshitishda nuqsoni bo'lgan bolalarni tasviriy faoliyatda bilish jarayonlarini rivojlantirish	405
Sadirova Kamola Giyozovna	
Kurash sport turining yoshlar jismoniy va ma'naviy rivojlanishidagi ahamiyati.....	409
O'razboyeva Adiba Abdug'ani qizi	
Bo'lajak oilaviy shifokorlarning kasbiy motivatsion rivojlanishini ta'minlashning pedagogik yondashuvlari.	413
Xalmuxamedov Bobir Taxirovich	
О развитии учебно-познавательной деятельности студентов	418
М. Халикова	
Психологические механизмы искажения истины в процессе социализации: нормативно-когнитивная модель и смешанное эмпирическое исследование	421
С. Ю. Нишанов	
Методы повышения речевой активности студентов в процессе обучения иностранному языку.....	425
Утешова Зернегул Хурметуллаевна	
Prenatal va erta chaqaloqlik rivojlanishi va rivojlanishning biologik asoslari	429
N. Mirbabayeva	
O'smir shaxsining rivojlanishi	433
Matyakubova Shohista Odamboy qizi	
O'zbekistonning ma'naviy va madaniy hayotida jadidlarning tutgan o'rni	435
N. M. Qodirova	
Development of Physical Qualities Through the Use of Special Physical Exercises With Student Participation.....	439
Rikhsiev Dilshod Shavkatovich	
Tabiiy fan darslarida STEAM ta'lim texnologiyasidan foydalanishning ahamiyati	442
Umaraliyeva Baxtilaxon Raxmonali qizi	
Special Physical Exercises in Coxarthrosis During the Preoperative and Postoperative Periods of Rehabilitation.....	446
Valiev Farrukh Nigmatjonovich	
Роль цифровых технологий и дидактических принципов в учебных практик.....	449
Байметов М. М.	

O'ZBEK TILI – FAXRIM, G'URURIM

H. Shukurova
JDPU katta o'qituvchi

M.Jumanazarova
1-kurs talabasi

Annotatsiya: Ushbu maqolada til millat ko'rki ekanligi, uni har bir shaxsning o'z vatanini sevishida muhim omil ekani, ayniqsa, boshlang'ich sinf o'qituvchilari tomonidan 1-sinfdan boshlab shakllantirilishi zarurligi haqida metodik tavsiyalar berilgan. "Ona tili – o'zbek tili" 1-sinf darsligining mavzusidan namuna keltirilgan.

Kalit so'zlar: til – inson tafakkuri, ona tili, "Men kimman?", "Ona tili nima?", bolajonlar, birinchi ta'rif.

Abstract: The article examines the role of language as a national value and an essential factor in fostering love for one's homeland. Particular attention is given to the importance of cultivating respect for the mother tongue starting from Grade 1 in the practice of primary school teachers. The paper provides methodological recommendations and presents an example from the Grade 1 textbook topic "Mother Tongue – Uzbek Language."

Key words: language – expression of human thinking, mother tongue, "Who am I?", "What is the mother tongue?", primary school pupils, initial definition.

Аннотация: В статье рассматривается значение языка как национальной ценности и важного фактора формирования любви к Родине у каждого человека. Особое внимание уделяется необходимости формирования уважительного отношения к родному языку начиная с 1-го класса в деятельности учителей начальной школы. В работе представлены методические рекомендации, а также приведен пример из темы учебника для 1-го класса "Родной язык – узбекский язык".

Ключевые слова: язык – выражение человеческого мышления, родной язык, "Кто я?", "Что такое родной язык?", младшие школьники, первичное определение.

KIRISH

Alloh insonni boshqa mavjudotlardan ko'ra zabonli qilib yaratdi. Inson so'zlashishi, fikrlashi va tafakkuri bilan yer yuzida ustunlik qiladi. Inson uchun eng muhim narsa bu tildir. Abu Nasr Farobiy aytganidek: "Til – inson tafakkurining ifodasidir. Til orqali inson o'z fikrini boshqalarga yetkazadi va bilim almashadi". O'zbekiston Respublikasining asosiy ramzlaridan biri bu o'zbek tilidir. Har bir davlat o'z tili bilan yuksaladi. Bu fikrni isbotlash uchun Abdulla Avloniyning hikmatli so'zini keltirishimiz mumkin: "Har bir millatning dunyoda borligini ko'rsatadigan oynasi bu uning tili va adabiyotidir". Biz ona tilimizni boshlang'ich sinf darsligidan boshlab mukammal o'rganamiz.

Ona tili – bu xalqning yuragi, millatning ruhi va avlodlar o'rtasidagi eng muqaddas ko'prikdir. Har bir inson ona tilini chuqur bilmog'i, anglamog'i va o'rganmog'i kerakdir. Ona tilini yoshligimizdan, maktabga ilk qadam qo'yanimizdan boshlab o'rganamiz. Bunda bizga 1-sinf 1-qism "Ona tili" darsligi yordamga keladi. Uning muallifi D. Sh. Yuldashevadir. Bolalarga "Ona tili" darsligini tushuntirishda dastlab ona tili haqida ma'lumot berib, so'ngra ularga shartli belgilarni tushuntiramiz.

Darsning maqsadi:

Ta'limiy: "Ona tili nima?" savoliga 1-2-rasmlar va maqollar, she'rlar bilan tanishtirib, ularda ona tili haqidagi ko'nikmalarni hosil qilish;

Tarbiyaviy: Bolalarda ona tili faniga nisbatan qiziqish uyg'otish, o'z tilini sevishga, to'g'ri talaffuz qilishga o'rgatish, hamma yerda o'z tili bilan faxrlanish hissinini uyg'otish;

Rivojlantiruvchi: Mustaqil va ijodiy qobiliyatlarni o'stirish, lug'at ustida ishlash va fikrlash malakasini rivojlantirish.

Darsning borishi:
1. Tashkiliy qism.

Salomlashish: Aziz bolajonlar, 1-sinfga "Xush kelibsiz!". Barchangizga o'quv yilida omad tilayman. Umid qilamanki, o'quv yili mobaynida darslarga faol qatnashib, a'lo baholarga o'qiysizlar. Keling, endi sizlarni ona tili darsligi bilan tanishtiraman. Ona tili – bu bizning milliy tilimiz, shuning uchun bu tilni yaxshi bilishimiz kerak. Xo'p, bolajonlar, endi quyidagi belgilarga e'tibor beramiz.

Bu belgi "og'zaki bajaring" belgisi, bunda biz berilgan mashqlarni og'zaki bajaramiz.

Bu belgi "yodda tuting" belgisi, bu belgini ko'rganimizda ona tilidagi qoidalarni yod olamiz.

Bu belgi "o'ylab ko'ring" belgisi, bunda berilgan savollarga javob topasizlar.

Bu belgi "o'zingizni sinab ko'ring" belgisi, sizlarga mantiqiy mashqlar beriladi va siz ularni yechasizlar.

Bu belgi "uyga vazifa", bunda berilgan mashqlarni uyda bajarib kelasizlar.

Bu belgi "yozma bajaring" belgisi, bunda berilgan mashqlarni sinfda bajaramiz. Endi ona tiliga kirish qismiga o'tamiz. Kirishda "Ona tili nima?" degan savol qo'yilgan. Shu yerda men sizlarga Zulfiya Mo'minovaning "Ona tilim" degan she'ridan parcha aytib bermoqchiman.

Ona tilim – jon dilim,
Sen bilan faxrlanaman.
Har bir so'zing ohangin,
Dilga jo bo'lar, bilaman.

Bu she'rda bizning ona tilimiz madh etilgan. Shoira bizning ona tilimizni aziz deya ataydi. She'r bizga to'g'ri so'zlashishni va ona tilini sevishni, uni ardoqlashni o'rgatadi. Bolajonlar, rasmga e'tibor beramiz. Bunda Malika ismli qizcha kitob o'qi-yotib, "Ona tili nima?" degan savolni o'qib, unga javob topolmay turibdi. Keling, biz shu savolga javob topib ko'ramiz.

Ona tili – bu o'zbek xalqining milliy tilidir. Tilimiz ham onamiz kabi yaqin bo'lganligi tufayli uni ona tili deb ataymiz. Har bir davlatning o'z tili bor, bizning tilimiz o'zbek tilidir, biz uni ona tili deb ataymiz.

Keyingi rasmda Rustam ismli bola kitob o'qib turganini ko'rishimiz mumkin. Bolajonlar, sizlar ham vaqtingizni bekorga sarflamay, ko'proq kitob o'qisangiz, kelajakda yaxshi inson bo'lib ulg'ayasizlar. Xalqqa, oilangizga yordami tegadigan inson bo'lasizlar. Hamma uydagilarini yaxshi ko'radi-ku, to'g'rimi? Shuning uchun yaxshi baholarga o'qishingiz kerak. Quyida bir ibora berilgan: "Ona tilim – o'zbek tilim". Qani, birgalikda takrorlaymiz.

O'quvchilar: "Ona tilim – o'zbek tilim". Bolajonlar, endi 1-mashqqa o'tamiz. Bu mashqni og'zaki bajarish kerak ekan. Kelinglar, shuni o'yin shaklida o'tkazamiz. O'yin sharti quyidagicha: doskaga 3 ta millat vakilidan birining rasmi tushirilgan rasm ilinadi, bir o'quvchi chiqib doskaga teskari holatda o'tiradi. Qolgan o'quvchilar birma-bir rasmga ta'rif beradi, doskada turgan o'quvchi shu ta'rif bo'yicha doskadagi rasmini topadi. Birinchi ta'rifda topsa "5", ikkinchi ta'rifda topsa "4" baho qo'yiladi. O'yinni boshlashdan oldin sizlarga rasmdagilarni tanishtirib o'tsam.

O'zbek tili –
mening ona tilim.

Mi lengua maternal
es el Español.

中文是我的
母语

Rasmda 3 ta millatga xos kiyingan odamlar turibdi. Birinchisi o'zbek bolasi, u chiroyli etik kiygan, belbog' bog'lagan va do'ppi kiygan. U: "O'zbek tili – mening ona tilim", deb aytayapti. Ikkinchisi zamonaviy kiyingan, boshqa millatga mansub bo'lgan odam – bu ispaniyalikdir. U: "Mi lengua materna es el español", ya'ni mening ona tilim ispan tili, demoqda. Uchinchi rasmdagi uzun kiyim kiygan, sochi uzun va sochiga ipli narsa taqib olgan kishi – koreys millatiga mansub. Qani, endi o'yinni boshlaymiz. Bolalar, sizlar shu rasmga ta'rif berasizlar.

Qani, Akbar, sen birinchi bo'lib ta'rif ber.

Akbar: Chiroyli do'ppi va etikda, belida belbog'i bor.

O'qituvchi: Xo'sh, Akmal, bu qaysi millat vakili?

Akmal: Bu o'zbek milliy libosidagi o'zbek bolasi.

To'g'ri topding, ofarin! Bahoying "5". Bolajonlar, mashqimiz tushunarli bo'ldimi? Endi shulardan o'zbek tilida yozilganini ko'chirib olamiz.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

O'zbek tili – mening ona tilim. O'zbek tili men yashayotgan O'zbekiston Respublikasining davlat tilidir. Dunyoda juda ko'p tillar mavjud. Misol uchun: rus tili, ingliz tili, koreys tili, o'zbek tili. Har bir xalq o'z ona tilida so'zlashadi. Ruslar rus tilida, inglizlar ingliz tilida, biz esa o'zbek tilida so'zlashamiz. O'zbekistonda yashayotgan har bir inson birinchi navbatda o'zbek tilida so'zlashadi. Mana endi 2-mashqda ona tili haqida chiroyli she'r berilgan ekan.

Ona tilim

Ona tilim – yurak qa'rimda,
Mehr bo'lib sochilgan jarang.
Qulog'imga yurak paytimdan,
Alla bo'lib singgan jarang.
Ona tilim – necha asrlar
Kurashida yenggan palvonim.
Necha ajdod, necha asrlar
Suyib o'tgan turkiy zamonim.

Shu she'rni parta boshidan boshlab bittalab o'qiyamiz. Barakallo, hammangiz ifodali va chiroyli o'qidingiz.

Mavzuning bayoni. O'qituvchi: Bolajonlar, o'zbek tili o'zbek xalqining milliy tilidir. Bu til biz uchun juda qadrlil va suyuklidir. Biz o'zbek tilimiz bilan hamma yerda faxrlanishimiz va sof o'zbek tilida gapirishimiz kerak. Bu til bilan faxrlanib, juda ko'p bobolarimiz she'rlar, dostonlar yozishgan. Misol uchun, bitta she'r aytib bermoqchiman.

Ona tilim – nurli yo'lim,
Har bir so'zing – jonim, so'lim,
Sen bilan o'sar yurakda faxr,
Tilim – baxtim, Vatan ruhim.

Bu she'r o'zbek xalq shoirasi Zulfiyaxonim Isroilovanikidir. Keyingi darslarimizda yanada ko'proq ma'lumotga ega bo'lasizlar. Lug'at ishi: yurak qa'rimda – yuragimning ichida, tubida; zabon – til, nutq, so'zlashish; bol – shirin, asal.

Mavzuni mustahkamlash. Yuqorida o'tilganlarni mustahkamlab, 3-mashqqa o'tamiz. Bunda "Tilingda bo'lsa boling, kulib turar iqboling" degan maqol berilgan. "Boling" so'zining o'rniga shu ma'noga yaqin boshqa so'z qo'yishimiz kerak ekan. Misol uchun, "asaling" so'zini qo'yib ko'rsak bo'ladi: "Tilingda bo'lsa asaling, kulib turar iqboling". Shunga o'xshash bir o'yin o'tkazamiz: men maqol aytaman, sizlar rasmga qarab maqolni davom ettirasizlar.

-olma duo ol

Olmaning tagiga tushadi.

Yetti o'lchab – kes.

kuzda sana.

Mana, maqollarni ham topib oldik, o'quvchilar, zehnlaringiz juda ham yaxshi ekan.

Darsni yakunlash va baholash. O'qituvchi: Bolajonlarim, bugungi dars sizlarga yoqdimi? Dars davomida nimalarni bilib oldingiz? Shu kabi savollar orqali o'quvchilar fikri tinglanadi, umumlashtiriladi va dars so'ngida o'quvchilar rag'batlantiriladi.

Uyga vazifa. Uyga vazifaga maqolni to'g'ri so'z qo'yib to'ldirish berilgan ekan. – bu o'zbek xalqining ona tilidir. Keling, bir namuna sifatida "ingliz tili" so'zini qo'yib ko'rsak: "Ingliz tili – bu o'zbek xalqining ona tilidir". Bu to'g'rimi? Albatta, yo'q. Sizlar shunday qo'yib ko'rib, to'g'risini topasizlar. Yana bir topshiriq bor: bunda "til" so'zi nutqda yana qanday ma'noda qo'llanishini topishimiz kerak ekan. Namuna: zabon, nutq kabi so'zlar. Qolganini uyda topib kelasizlar. Ona tili – bu xalqning ruhi, millatning yuragi va inson qalbining eng nozik ifodasidir. Insonga suv, havo qanchalik kerak bo'lsa, ona tili ham insonga shunday zarur. Inson o'z tilini bilmay yuksalmaydi. Tilimiz qanchalik yuksalsa, bizning qadr-qimmatimiz ham yuksalaveradi. U bizni o'z ildizimiz, tariximiz va madaniyatimiz bilan bog'laydi. Xalqimizda bir ibratli ibora bor: "Til yuksalsa, sen ham yuksalasan".

XULOSA

Xulosa o'rnida shuni ta'kidlash lozimki, buning uchun, avvalo, yoshlarimizga to'g'ri tarbiya berishimiz va tilni mukammal o'rgatishimiz kerak. Yoshlarga yuqorida tushuntirilganidek didaktik metodlar asosida dars o'tilsa, ularning o'zlashtirishi oson bo'ladi. Bola murakkab narsani tushunib olishga qiynaladi; bolada shu fanga nisbatan qiyinchilik bo'lsa, bu fanga qiziqishi susayishi mumkin. O'qituvchi dars mobaynida har bir o'quvchi bilan individual ishlashi kerak. Darsda 2 yoki 3 ta didaktik metod qo'llansa, bolalar darsga e'tiborli bo'ladilar va dars ham qiziqarli o'tadi. Bolalarga ona tili ruhini singdirish, o'z tiliga nisbatan faxr tuyg'usini uyg'otish zarur. Zero, ona tili – mehr, ezgulik va g'urur manbayi, inson tafakkurining eng go'zal gavharidir.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Sh. Yuldasheva. 2-sinf Ona tili darsligi. "Novda" nashriyoti, 2023-yil.
2. X. Shukurova. "Til tafakkurining mahsuli". "Fan ta'limi va amaliyot majmuasining dolzarb muammolari". Toshkent, 2020-yil.
3. B. Boltayeva. "To'g'ri rivojlangan nutq – samarali ta'lim asosi". "Fan ta'limi va amaliyot majmuasining dolzarb muammolari". Toshkent, 2021-yil.
4. Abu Nasr Farobiy. "Kitob al-huruf" va "Ihso al-ulum" asarlari.
5. Abdulla Avloniy. "Turkiy guliston yoxud axloq". Toshkent, 1913-yil.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №2(2)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzilimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.